

Председник Србије Александар Вучић најавио је вечерас да ће поднети оставку на ту функцију, а према Закону о председнику Републике, председник може поднети писмену оставку, коју доставља председнику Скупштине Србије.

„Мандат председника Републике престаје кад оставка приспе у Народну скупштину. Председник Републике дужан је да обавести јавност о томе да је поднео оставку и при томе може да је образложи“, наводи се у члану 14 закона.

Ако председник поднесе оставку, замењује га председник Скупштине Србије, најдуже три месеца.

Како каже закон, док председник Скупштине замењује председника Републике, овлашћен је да представља Србију у земљи и иностранству, да прима опозивна и акредитивна писма страних дипломатских представника, да распише изборе за

Скупштину, да предлаже Скупштини кандидата за председника Владе, да врши надлежности у области одбране и да командује Војском Србије.

Председник Скупштине који замењује председника Републике дужан је да распусти Народну скупштину у свим случајевима у којима је то уставна дужност председника Републике и да сваки изгласани закон прогласи указом.

Редовни избори за председника Републике одржавају се сваких пет година, колико траје мандат председника, осим у случају ванредних председничких избора, који се спроводе када је председник спречен да обавља ту дужност или му престане мандат пре истека времена.

Мандат му престаје пре рока у случају подношења оставке или доношења одлуке о његовом разрешњу.

Изборе за председника Републике расписује председник Народне скупштине.

Редовне председничке изборе председник Скупштине расписује 90 дана пре истека мандата актуелног председника Републике, тако да се избори окончају у наредних 60 дана.

Ванредне председничке изборе председник Скупштине расписује тако да се одрже најкасније три месеца од настанка спречености председника државе да обавља дужност, односно престанка мандата пре истека времена на које је изабран.

Од дана расписивања избора до дана гласања не може протећи мање од 30, ни више од 60 дана.

Програмски директор организације Црта Раша Недељков изјавио је вечерас ФоНету да након подношења оставке председника Републике није потребно њено усвајање, већ

мандат престаје самим чином подношења оставке.

„Од тог тренутка, тог истог дана могу да се распишу избори“, рекао је Недељков.

Подсетио је и да када председник Републике поднесе оставку дужност преузима председник Народне скупштине.

„Тада је председник Народне скупштине обавезан да распише изборе тако да се избори одрже најкасније три месеца од престанка мандата. Кампања може да буде најкраће 30 дана, а најдуже 60 дана од дана расписивања избора“, навео је Недељков.

Недељков је оценио да неизвесност око одржавања наредних избора представља показатељ демократске и институционалне кризе у Србији, наводећи да изборни календар, према његовим речима, зависи од политичких одлука, уместо од унапред познатих процедура.

Говорећи о могућим изборним сценаријима, Недељков је подсетио да су и претходни редовни избори одржавани у атмосфери ванредности и неизвесности, наводећи као пример изборе 2023. године, када све до расписивања није било јасно који ће изборни нивои бити обухваћени.

Према његовим речима, уколико дође до ванредних председничких избора, могуће је да они буду одржани истовремено са ванредним парламентарним и појединим локалним изборима.

„Околност да као друштво не знамо када ћемо које изборе имати и да изборни календар зависи од једног човека, један је од најбољих показатеља кризе демократије и институционалне кризе у Србији“, рекао је Недељков.

Он је додао да се у развијеним и стабилним демократијама унапред зна термин

одржавања избора и да су те информације доступне власти, опозицији, грађанима, медијима и посматрачима.

Недељков је оценио и да расписивање избора у кратком року не би оставило простор за унапређење изборних услова, укључујући дубинску проверу бирачког списка и побољшање медијског окружења.

Указао је, такође, и на изостанак судских епилога за неправилности у вези са изборним процесом, укључујући наводе о куповини гласова, притисцима и нападима на новинаре и активисте.

Закључио је да би такав развој догађаја могао да допринесе продубљивању институционалних тензија и додатно ослаби поверење у једнак третман свих учесника политичког процеса.

(Фонет)